

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-28
Besvaras senast
2024-11-06 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:342 Informationspliktens påverkan på välfärdsanställda

Regeringens föreslagna angiverilag, som formellt kallas informationsplikten, innebär att offentligt anställda, som lärare, sjuksköterskor och socialarbetare, ska bli skyldiga att rapportera personer som saknar uppehållstillstånd till myndigheterna. Lagen, som bygger på en överenskommelse i Tidöavtalet, har ännu inte presenterats i sin helhet men väntas presenteras i slutet av november 2024. Kritiken mot förslaget är omfattande. Lärare och sjukvårdspersonal har uttryckt oro över hur lagen kan påverka deras yrkesutövning och förtroendet för deras professioner.

Flera fackförbund, däribland Läkarförbundet, Vårdförbundet och Lärarnas Riksförbund, har kraftfullt motsatt sig lagen. De menar att den strider mot yrkesetiska principer och att den underminerar rättssäkerheten. Exempelvis varnar Lärarnas Riksförbund för att förtroendet mellan elever och lärare kommer att skadas allvarligt om lärare tvingas agera som gränskontrollanter. En liknande oro finns inom vården, där sjuksköterskor och läkare menar att en angiverilag skulle kunna leda till att papperslösa patienter avstår från att söka nödvändig vård, vilket kan få allvarliga konsekvenser för både individen och folkhälsan.

Från Socialdemokraternas sida delar vi denna oro. Vi menar att en angiverilag som tvingar välfärdsanställda att agera poliser riskerar att urholka rättssäkerheten och skapa ett samhälle präglad av rädsla och misstro. Välfärdens institutioner bygger på förtroende, och att lägga till en sådan plikt för anställda hotar inte bara deras arbetsmiljö utan även deras förmåga att utföra sitt arbete på ett etiskt och professionellt sätt.

Med den här lagen ställs personal inom välfärden inför ett orimligt dilemma: att följa lagen eller att följa sin yrkesetik. Dessutom finns det en risk att lagen används selektivt och leder till ökad diskriminering, särskilt för grupper som redan är marginaliserade. Om offentligt anställda tvingas rapportera papperslösa kommer det att bli svårare för dessa grupper att lita på myndigheterna och välfärdssektorn.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Hur avser ministern att säkerställa att informationsplikten inte leder till en urholkning av rättssäkerheten och förtroendet för rättsväsendet, särskilt inom välfärdssektorn, där anställda kan tvingas till polisiära uppgifter de inte är utbildade för?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch